

Alleen als blok behoudt Europa invloed

Column
Wim Boonstra

Bij alle commotie rond de financiële problemen in Europa lijkt het belang van het Europese integratieproces steeds meer naar de achtergrond te verdwijnen. De politieke onmacht bij het bedwingen van de Griekse crisis heeft deze doen escaleren tot een heuse Europese financiële crisis. Het voortbestaan van de euro staat op het spel.

Ik heb op deze plaats al vaker geageerd tegen het gemak waar-

mee sommige mensen pleiten om maar op te houden met de euro en de gulden weer in te voeren. Het doet geen recht aan het belang van de Europese integratie voor ons land.

Een aspect dat al helemaal uit het oog lijkt te zijn verloren is het belang van de euro voor de toekomstige positie van Europa in de wereld. We lezen dagelijks over de opkomst van China en India. Op langere termijn zullen ook landen als Brazilië, Mexico, Indonesië en Turkije zich tot economische grootmachten kunnen ontwikkelen.

Welke landen zullen over enkele decennia in de top tien van de grootste economieën van de wereld staan? De hiervoor genoemde landen, de Verenigde Staten, Japan en misschien een paar Europese landen. Duitsland, wellicht Frankrijk nog, maar de rest zal er niet in voorkomen. Geen Italië, geen Spanje, geen Verenigd Koninkrijk. Wat zegt een G8 met hooguit één Europees lid over de toekomstige politieke

invloed van Europa? Dat een versnipperd Europa geen invloed van betekenis meer zal hebben.

Gezamenlijk is de eurozone-economie nu al qua omvang vergelijkbaar met de VS en duidelijk groter dan China. Over enkele decennia zal het niet anders zijn: de economische monetaire unie zal nog lang in de top drie van grootste economieën ter wereld staan. Als Europa als blok opereert, behoudt het invloed. Dan heeft het een belangrijke stem bij de inrichting van de mondiale financiële infrastructuur. Het bepaalt in hoge mate of wij in de toekomst opereren in een wereld met vrijhandel, of dat protectionisme de boventoon gaat voeren. Er staat veel op het spel.

Die mondiale financiële infra-

De stem van Europa, het continent achter de euro, kan zwaar doorklinken in de mondiale gremia

structuur draait momenteel geheel om de Amerikaanse dollar. Kort na de Tweede Wereldoorlog was dat logisch. Toen waren de VS zowel financieel, economisch, politiek als militair uiterst dominant. In die tijd weerspiegelde de centrale rol van de dollar de positie van de VS in de wereld. Inmiddels kan rustig gesteld worden dat de dollar de Amerikaanse economie als het ware is ontgroeid. Daarmee is de Amerikaanse munt geen goed anker van financiële stabiliteit meer.

De crisis van 2007 ontstond in de VS en leidde wereldwijd tot enorme instabiliteit. De Amerikanen hebben een grote schuldenproblematiek en hun forse tekorten in de buitenlandse handel vormden een belangrijke oorzaak van de narigheid die de afgelopen jaren over ons heen is gekomen. Toch blijft de dollar de ankervaluta, omdat er geen goed alternatief is.

De euro is intrinsiek instabiel en heeft een onzekere toekomst, vooral door politieke onwil en/of

onmacht. En de Chinese economie is nog lang niet sterk genoeg om de renminbi de rol van de dollar te laten overnemen.

Zolang de dollar de mondiale ankervaluta is, hebben de VS niet of nauwelijks een rem op het aangaan van schulden. Als de wereld opschuift naar een multipolair systeem wordt de wereldeconomie stabiel. Concurrentie van de euro en op termijn de renminbi en de Indiase roepie zal de Amerikaanse beleidsmakers disciplineren.

China wordt minder afhankelijk van de dollar en kan zijn reserves beter spreiden. En de stem van Europa, het continent achter de euro, zal zwaar doorklinken in de mondiale beleids-gremia. Met dit in het achterhoofd is de almaar voortemmerende Europese crisis uiterst verontrustend. Weten onze politieke leiders wel hoeveel er eigenlijk op het spel staat?

Wim Boonstra is chief economist van Rabobank.